

Llibret

de la

Falla

"La Ravalera"

Fiestas de San José

Burriana

1944

Hardelslibrets.org

A Cousuelito

Peruet

HardelsLibrets.org

Hardelslibrets.org

Llibret

de la

Falla

"La Ravalera"

Fiestas de San José

Burriana

1944

Hardelslibrets.org

BRANCAL

Puix senyor... ¡com està el món
i a quin extrem ha vingut!
¡Està tot ja tan perdut
que un pecat més, no compón!
Ni aquelles coses que són
l'esperança que 'l manté,
poden dir lo que està bé
i lo que és pecat mortal,
puix l'home coneix el mal...
¡si creu que no li convé!

Aixina, baix el pecat
que duc damunt la consciència,
la ploma prenc amb prudència
per no dir un disbarat.
I amb l'erta solemnitat
propia de qui fa el pregó,
vinc a fer la relació
i explicació de la falla:

¡Una bomba de metralla
que ha llançat la Comissió!

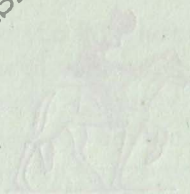
I jés clar! per més innocent
que siga lo que haja eixit,
sempre hi haurà algú ferit
per curios i entremetent.
Mes tot aquell descontent
pot proclamar son disgust;
puix no sería gens just
que son desig mortifique
i no es rasque quan li pique
si en això troba més gust.

La falla «La Ravalera»
no «fa foc» al veïnat
i per no vòre'l «cremat»
no l'ha dut a la foguera.
¡l això que n'hi ha qui dalera
i fa mèrits per a eixir!
Puix «l'estraperlo» és un dir
que no «diu» mal al negoci;
Mes, ¡hi ha pel món cada soci!..
¡que val més pegar-se un tirl!

Peró ¡en fi! no s'ha volgut
ficar en cavalleríes
i vol rematar sos dies
amb santa pau i quietud.
Si del tot no ho ha pogut
ja sabèu que no volía...
peró les coses, huí en dia,
no són com deurien ser
per poc cervell... o ¡potser
per por a la Fiscalía!

Hardelslibrets.org

MONÓLEG

*(Blai, que és un home molt viu
i té la cua de palla,
passeja voltant la falla
i mentres la mira, diu:)*

Ja tot està preparat.
Ja la falla maliciosa
s'alça mirant orgullosa
les cases del veïnat.
Enganyosa vanitat
que cendra i fum s'ha de fer
per la flama d'un voler
d'eixos que se 'n veuen pocs,
amb gràcia de botafocs
i ciència de carboner!

¡Que tot el treball d'ací
tinga tan curta la vida!...
Perque la joia s'oblida

i dona molt poc de sí!
Ben prompte serà la fi
de tot este monument;
les flames vorà la gent
que de la nit faràn dia
i... «El Sol», plé de gelosía,
tancarà l'establiment. ¹

¡Trista sort la de les falles
que riuen per a morir!
La malicia de son dir
és un sac de borumballes.
Les clares endevinalles.
que ara decoren son cos,
prompte sentiràn el mos
de la flama vengativa
que torna, encara més viva,
la censura del viciós.

Demà s'haurà tornat fum
la idea, l'art, i l'ofici;
pero la «llenya» del vici

¹ Este *Sol* extraordinari
fa calaix, no calendari.

haurà donat ja la llum.
Lliçó per a la costum
i exemple per a la gent,
la falla diu, eloquent,
amb son llenguatge ondulant,
la metàfora brillant
d'una sàtira roent.

llançela.cat
llibres.org

LlardelsLibrets.org

D I A L E G

(Ix Dolorettes, fadrina
mai farta de festejar,
i al sinyo Blai amotina
per ganes de fer parlar)

- Ella. ¡Enguany si que s'ha lluit
la Comissió de la falla!
- Ell. ¡Calla, Dolorettes, calla!
¿Tu bé saps lo que ha patit?
¿T'imatgines el bullit,
els maldecaps, l'agonía;
la constant parladuría;
els gastos i les raons?
¡Té molts parells de «botons»!..
¡Tot per a cremar-ho un día!
- Ella. Vosté, com a jutge i part
no pot parlar amb justícia,
o és que, posant-li malícia,
no 's troba encara prou fart.
¡No tot lo que 's cull és card!
-

puix no negarà vosté
que s'ha divertit també
de xala tota la colla...

Ell. ¡Quan parles alçes bambolla!
Es que això, ¿no et pareix bé?
¡Tens una llengua que cull
la calúnnia de l'enveja!

Ella. ¡Tinga vosté més corretja
i no parle tant a ull!
Que jo no ho dic perque vull,
sinó perque aixina ho venen
amics de vosté que tenen
per a saber-ho motius!...

Ell. ¡Eixos amics que tú dius
només parlen quan ofenen!

Ella. Per a saber qui són ells
tan sols cal vóre que viuen
pendents de tot lo que diuen
els estòmecs i els budells,
No pensen en més tropells
ni treballs que en la menjussa
i eixe «defecte» els acusa
d'ésser, per «excés» fartons.

Ell. ¡No vull escampar raons!
¡Per menjar no cal excusa!..
¡En fi!, ¿Que et du per ací?
¿quina «tecla» et s'ha trencat?

Ella. Es que m'havien contat
que ací parlen molt de mi.

Ell. Com el Raval és molt fi
parlém de tú, com mereixes.
¡No tens que donar-nos queixes!

Ella. ¿I que és lo que mereixc jo?

Ell. ¡Dona! ¡si te dic això!..
¡No vull vórem entre reixes!

Ella. ¡No ho diga, si és que no vol!
Peró, ¿per qué no m'explica
tot lo que açó significa?

Ell. ¡Si açó és com la llum del Sol!..

Ella. ¡Vinga, no siga farol
que ací tots estém a fosques!
No vullga espantar les mosques
i diga la veritat;
tinc molta curiositat
i no està el forn per a rosques!

Ell. ¡A propòsit! Ací tens
 la fleca o panadería.
 ¡El pa que pasten huí en día
 és un pa que té molts qüens!
 De farina... quasi gens;
 tot és moniato, garrofa,
 panís amb sa pallarofa,
 ordi, faves i segó.
 I jés precís! amb tot això
 qui menja pa s'engarrofa!

Ella. ¿l eixe gos?

Ell. ¿No veus que fuig?
 Li han firat un troç de pa
 d'eixe que el panader fa
 i ell es creu que és de rebuig!

Ella. ¡No faltarán els goluts
 que se'l menjaràn blanquet!

Ell. Després de lo que li han tret
 només li resta la flor
 i el panader fa el millor
 negoci del món. Al ric
 li ven el «pa de pessic»
 i al pobre, el «pa de dolor».

Ella. ¡Encara com ara hi ha
el pastís que no empalaga!

Ell. Poses el dit a la llaga;
¡el dolç és pitjor que el pa!
Ningú sap que és lo que 's fa
del sucre, tan necessari.
I resulta extraordinari
averiguar que el sucrer
té per principal quefer...
fer treballar al Notari!..

Ella. ¡Deixe's estar de romanços
i mire a la sucreria!
Jo la veig i no sabria
endevinar els seus llanços.

Ell. El sucrer sap els avanços
en la ciència d'enganyar.
Com el sucre és massa car
no 'n gasta en les llepolies;
les fa de mil porqueries
i ven lo que deu posar.
La gent no el vol «nien pintura»;
més ell, «a cavall del burro»,
com per a el calaix no és curro

se'n riu de la confitura.
La consciència no l'apura;
de «l'estraperlo» ha fet llei
i porta en el ventre un rei
que no coneix a ningú;
¡Per dinés, et ven a tú,
al poble... i a l' «Agnus Dei»!

Ella. ¡Si que és un sucrer barrut
el que la falla retrau!

Ell. ¡Per més que el posàrem blau
tots l'haurien conegut!

Ella. ¡Burricana sempre ha segut
massa fàcil per a tot!

Ell. ¡El barrut tothora pot
fer de la fam un negoci!..

Ella. ¡Això si no troba un soci
que'l faça eixir de rebot!..
Vosté que sap el secret
diga'm, ¿acò, qué vol dir?

Ell. ¡Un altre que fa patir
a la gent de cigarret!
Ací el «negoci» és un fet
que fa molta fumaguera...

Ella. ¡Ja m'ha dit una estanquera
que l'estanc és una «vinya»!

Ell. ¡el més roïn que la tinya
el tabaco que adultera!
¡Hi ha que vòre els cabirons
que una caixeta sol dur!
Podrien, a bon segur,
carregar de revoltos.
¡Això en els tabacos bons
que si és en els populars!..
¡riu-te dels queradillers,
dels pàmpols i dels «gatets»!
¡Els fumadors ja estàn fets
als tabacos més dispars!..

Ella. ¡el roïns! La pudentina
pot matar a qualsevol!

Ell. ¡Hi ha qui donaria molt
per tindre una «tagarnina»!

Ella. ¡Tindrà la gola poc fina
qui forta cosa demana!

Ell. Té una gola valenciana
que coneix la coentor!

Un coralet no és pitjor
que eixa «llavor»... casolana.

Ella. L'altre dia vaig oir
dos amics que conversaven
i es veu que també es queixaven
de lo que 'ls toca patir.
Els dos venien a dir:
—¡A mi lo que més em pesa
és, que tement la sorpresa,
per a millor «despistar»
com vas a comprar-lo al bar
vols fumar i beus cervesa!

Ell. ¡Es veritat! això té
inconvenients i avantatges;
peró prenent els beuratges
com a porga, von molt bé!

Ella. ¿No seria millor que
anàren a la farmàcia?

Ell. ¡Això no tindria gràcia!
¡l'aliciant, és el matute!

Ella. ¡Si és aixina, que tribute
el vici que es desficàcia!...

¡Home! ¿Açó és molt divertit?
¿Este bassar és molt nou?

Ell. ¡I mai no treballa prou
ni fent «turnos» per la nit!

Ella. A mi ja m'havien dit
que hi han ací especialistes
on van les «estraperlistes»
a fer-se mirar el còs...
i em pareixia molt gros!..

Ell. ¡Açò són coses mai vistes!
Ací t'ajusten a mida
del racó més amagat
un bidó dissimulat...
o et fan «biberons» de dida.
I si vols, més atrevida,
«exemplar l'establiment»
et faràn, en un moment,
una bessonà... de llanda,
que ni el «bombo» de la banda
pot semblar més ignocent!

Ella. ¡Si que té gràcia!

Ell. ¿Te rius?
¡puix això encara no és tot!

Hi ha dona que té la dot
de criar... sense motius;
i fent els preparatius
que li demana el «fillet»...
¡li dona el pit a un «saquet»
plé d'arroç, o de farina,
mentres diu a la veïna
que ella té molt bona llet.

Ella. N'hi ha gent que és molt en-
[ginyosa!
¡i ademés de molta barra!

Ell. ¡Ja veus! ¡qualsevol agarra
una mare tant... «sucosa»!

Ella. ¡l'és pitjor un'altra cosa!
Les xiques donen a entendre
que poden comprar o vendre
«d'estraperlo» el propi fill!

Ell. Totes estàn en perill
de tindre un fill... o d'aprendre!
.....
¿Saps que és això que vé ara?

Ella. La intenció no li la veig;

mes deu ser negoci lleig
perque té molt mala cara.

Ell. ¡I tant lleig! Només repara
la carassa d'esta dona.
La carn millor i més bona
veu que se l'endú la rica,
i ella, ¡pobra!, s'embolica
l'òs que el carnisser li dona.

Ella. Això és veritat! Un dia
(fent comptes com una maça)
vaig comprar, a preu de tassa,
carn a la carnisseria.
I quin botó no pendria
al vòre que era tot òs....
que vaig aventar el gos
al carnisser deshonrat;
i ell, dient que era pecat,
¡no'm volgué donar un mos!

Ell. ¡Ai lo lladre! ¡Qui poguera...
saber ton desig servir
i sense fer-te patir
donar-te carn... «de primera»!

Ella. ¡No pose els ulls de «ternera»

que aixó no entrava en el pes!

Ell. ¡Els ulls... i tot lo demás!
Que jugant amb foc estic
i ja no sé lo que'm dic,
que al vòre la carn...m'he encés!

Ella. ¡Puix si que és vosté inflamable!
si ací tot es crema igual
la falla será un fermal
o l'infern... amb lo diable!

Ell. ¿No veus l'infern espantable
que farà pòr, ahi al cormull?

Ell. Veig un mussòl que obre l'ull
i un àliga a punt de vol.

Ell. ¡Eixe és el premi que sol
donar l'infern a l'orgull!
Els pobres pujen al cel
després de viure un calvari,
i els rics, vivint al contrari,
a l'infern cremen la fel.
Perque viure de recel
especulant amb la fam,
es propi d'un afaram

i golut sense consciència,
que coneix, per experiència,
«l'estraperlo» pam a pam.

Ella. ¡Si que estém bons sinyo Blai!
¡Com està el món de podrit!
¡No de baes els ha eixit
la falla millor que mai!
Peró... ¿no tenen esglai
de que algú, cua de palla,
creient-se tret a la falla
els arme ací una qüestió?

Ell. ¡No és fàcil! La Comissió
no s'ha passat de la ratlla!

Ella. ¿I qué és to que fa eixe gat
que assomat a la finestra
pareix dirigir l'orquestra
que «l'estraperlo» ha juntat?

Ell. ¿No el veus un poc desmaiat?
Es que el pobre, massa vell,
només té l'òs i la pell,
i plé d'amargor, sospira
que tota eixa gent que mira
tots són més «rateros» que ell.

.....
Ja no queda res qué dir;
ja ho saps tot i ja n'hi ha prou!
Si et diu algú que li cou
dis-li si no sap llegir.

Ella. Com jo no vull fer patir
a ningú, fill de Burriana,
si algú relació en demana
de la falla i son secret
li diré: ¡Compra el llibret
si de saber-ho tens gana!

Hardelslibrets.org

ardelslibrets.org

HardelsLibrets.org

l1ardelsl1ibrets.org

IMPRENTA "MIALFO"
CASTELLÓN